

Občina Ajdovščina

Nadzorni odbor

Številka 060-06/13

Datum: 31.08.2014

POROČILO

o pregledu poslovanja PILONOVE GALERIJE v letu 2012 in 2013, s poudarkom na pregledu stroškov izvedenih razstav ter zavarovalnih rizikov.

KRATEK OPIS PREGLEDA: Nadzor smo opravili v okviru načrtovanih rednih pregledov po načrtu NO občine Ajdovščina. Predmet pregleda so bili stroški izvedenih razstav v galeriji v letih 2012, 2013 in zavarovalni riziki.

NADZOROVANA OSEBA: Pilonova galerija v Ajdovščini

PREGLEDOVALCA: Marijan Cigoj in Marjan Velikonja

DATUM NADZORA: 24.02.2014 in 03.03.2014

UVOD:

Podatki o nadzorovanem: Pilonova galerija, ustanovljena leta 1973, je vpisana je na seznam muzejev in galerij, ki opravljajo državno javno službo pri Ministrstvu za kulturo RS. Nastala je iz umetniške zapuščine, ki jo je Dominique Pilon po očetovi smrti podaril mestu Ajdovščina. Poleg Pilonove zbirke se je z leti oblikovala še Zbirka del Pilonovih prijateljev. Rezultat serije likovnih kolonij med leti 1988 in 1999 je zbirka Vipavski Križ, fotografska srečanja pa so oblikovala zbirko Castrumfoto. Leta 2009 pa je italijanska umetnostna zgodovinarka Laura Safred galeriji podarila mednarodno Zbirko iz Foresterije. Pilonova stalna zbirka je razstavljena v zgornji prostorih galerije. Pritličje pa je namenjeno občasnemu razstavnemu programu slikarstva, kiparstva, grafike, risb, arhitekture, oblikovanja in fotografije. Prostor je namenjen tudi občasnim predavanjem, glasbenim in drugim kulturnim prireditvam. Občasne razstave se praviloma izmenjuje mesečno. Drugi kulturni dogodki se dogajajo priložnostno.

Pravna podlaga za izvedbo nadzora: Sklep Nadzornega odbora št. 060-06/2013, sprejet na podlagi 38. člena Poslovnika nadzornega odbora Občine Ajdovščina in na podlagi letnega plana dela odbora za leto 2013, na podlagi 33. člena Poslovnika Nadzornega odbora Občine Ajdovščina.

Namen in cilj nadzora:

1. Pregled stroškov razstav v letih 2012 in 2013
2. Pregled zavarovalnih rizikov.

PREGLED STROŠKOV RAZSTAV:

1. Uvod

Javno službo na področju varovanja premične kulturne dediščine v naši državi opravlja mreža muzejev in galerij. Naloga muzejev je zbiranje, urejanje in varstvo premične dediščine. Evidentiranje premičnih spomenikov, njihovo proučevanje, raziskovanje, razstavljanje... na področju na katerem so muzeji ustanovljeni.

Po statutu mednarodnega muzejskega sveta (ICOM), ki ga sprejema tudi naše ministrstvo, je muzej, opredeljen kot neprofitna ustanova, v službi družbe in njenega razvoja. Hrani in raziskuje materialne dokaze o ljudeh in njihovem okolju. Skrbi, da se ohrani avtentičnost, pričevalnost. S posredovanjem informacij zgodovinskega spomina, po mnenju ministrstva, oplemeniti estetska občutja in ustvarja vzdušje kulturnega razvoja družbe. Zato imajo muzeji tudi pomembno pedagoško vlogo. Obiskovalcem morajo biti dostopni. Ogled njihovih zbirk mora biti urejen in predstavljen na pravilen in varen način in v ustreznih prostorih.

Pilonova galerija se svojega poslanstva zaveda. Da bi uresničila naloge, ki ji jih nalaga poslanstvo, svojo pedagoško nalogo uresničuje s prirejanjem razstav. S tem pa ohranja in plemeniti tudi dostopnost kulturne dediščine širši skupnosti.

Ker so razstave pokrite praviloma iz sredstev, ki jih zagotavlja občinska skupnost, je prav, da te naloge opravlja skrbno in skladno s pravili ravnanja z javnimi sredstvi. Zaradi pomislekov, da se to morda ne dogaja, je nadzorni odbor sprejel sklep, da se opravi nadzor teh stroškov.

2. Nadzor

Pregled stroškov izvedenih razstav v Pilonovi galeriji smo opravili v sodelovanju z računovodsko službo in upravo galerije. Nadzorovali smo stroške razstav v letih 2012 in 2013. Omejili smo se le na stroške, ki so direktno vezani na izvedbo razstav, zato pregled ne daje celostne slike porabljenih sredstev za posamezno razstavo, ker manjkajo še deleži splošnih in skupnih stroškov galerije. Za potrebe naše analize ti niso bistveni, ker smo v raziskavi sledili predvsem očitku, da se pri oblikovanju posameznih razstav privilegira nekatere izvajalce, udeležene pri njenih postavitvah. Da bi to ugotovili ne potrebujemo opazovanja deleža splošnih in skupnih stroškov, temveč nam zadostuje že analiza stroškov, ki pripadajo posamezni razstavi.

V letu 2012 je bilo izvedenih 13 razstav. Galerija je neposredno pokrivala stroške devetih razstav, štiri pa so bile organizirane v sklopu proračunov Osnovne šole Danila Lokarja in Osnovne šole Šturje oziroma drugih. Stroški teh 9 razstav so znašali 16.860,95€ . V letu 2013 pa je bilo 10 razstav pokritih neposredno iz sredstev galerije v skupnem znesku 15.706,45€, torej za dober tisočak manj kot leto prej.

Stroški posameznih razstav se precej razlikujejo. V letu 2012 je bil najnižji strošek neposrednih stroškov razstave 214,00€, najdražja razstava v tem letu pa je dosegla 4.963,04 € direktnih stroškov. V letu 2013 je najcenejša porabila 183,65 €, najdražja pa 5.488,17€ stroškov, ki so bili potrebni zgolj

za potrebe razstave. Razlike so predstavljene v spodnjih tabelah. Razstave so šifrirane, stroški pa so poimenovani, tako kot jih vodijo v glavni knjigi zavoda.

Pregled direktnih stroškov razstav v letu 2012

vrsta stroška/šifra razstave	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112
poštnina	71,97		99,76						93,31		112,33	112,29	119,97
čiščenje prostorov	173,58				192,00	44,60			303,16		421,38	162,58	337,13
pogostitve	40,51						70,00		77,11		317,38	176,88	67,16
električna energija	610,77					54,66			305,14		229,33	457,36	1.211,04
material za razstave					93,24								
zavarovalne premije						27,72							
stroški prevoza													
avtorski honorarji	129,03												
tiskanje in oblikovanje katal.	966,48		222,00			257,40	144,00		1.179,60		1.089,48	1.604,40	2.014,80
stroški javnega prevoza													
sodelovanje pri oblikov.katal.	58,00												725,00
kilometrine na služ.potov.						81,72					43,68	58,06	348,94
druge storitve	31,00		31,00						304,92		575,00	483,20	31,00
material za vzdzevanje											325,80	46,08	
poslovna darila											20,00		
stroški povezani z delovanjem													108,00
SKUPAJ	2.081,34	0,00	352,76	0,00	285,24	466,10	214,00	0,00	2.263,24	0,00	3.134,38	3.100,85	4.963,04

Pregled direktnih stroškov razstav v letu 2013

vrsta stroška/šifra razstave	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122
poštnina	24,30	67,34		98,54		156,14	51,53	134,95	118,28	
čiščenje prostorov	168,43	180,13	133,80		156,26	133,80			188,37	
pogostitve	162,96	199,74				122,26			260,27	
električna energija		404,93	321,79		27,39	79,11			565,90	
material za razstave		458,20							18,30	413,28
zavarovalne premije		737,86								
stroški prevoza		329,08				170,80		86,80	142,35	
avtorski honorarji		260,00								
tiskanje in oblikovanje katal.		2.016,50		304,20		1.516,08	327,60	561,20	2.433,90	413,28
stroški javnega prevoza									32,80	
sodelovanje pri oblikov.katal.									1.728,00	
SKUPAJ	355,69	4.653,78	455,59	402,74	183,65	2.178,19	379,13	782,95	5.488,17	826,56

Samo po sebi se postavlja vprašanje, zakaj take razlike med razstavami. Z običajnimi očmi bi se stroški postavitve posameznih razstav ne smeli bistveno razlikovati. Vendar ni tako. Višino neposrednih stroškov določa vsebina in tehnična zahtevnost. Na stroške vpliva obsežnost razstave, dostopnost in občutljivost eksponatov, likovna oprema. Pri določenih razstavah je kataloška predstavitev bistvena in že sama pomeni kulturni dosežek. Tiskanje in oblikovanje katalogov so zato tisti stroški, ki odločilno

vplivajo na ustvarjene stroškovne razlike med razstavami. V letu 2012 so se ti pri najdražjih razstavah gibali med 966,48€ in 2.014,80€, v letu 2013 pa v okviru med 561,20 in 2.433,90€. Če upoštevamo vsebino opazovanih, po stroških ekstremnih razstav, je razlika pričakovana.

3. Zaključek, podan v osnutku poročila nadzornega odbora:

Z analizo neposrednih stroškov lahko ovržemo tezo o privilegiranih položajih posameznih izvajalcev, sodelavcev pri postavitvah razstav. Analiza stroškov tega ne pokaže. Prav tako ne, odgovori strokovnega osebja na naša vprašanja o načinu izbora zunanjih sodelavcev pri oblikovanju likovne opreme razstave. Ti so bili izbrani zgolj po njihovih strokovnih referencah, glede na zahtevane oziroma pričakovane učinke. Ugotovljene razlike so posledica predvsem zasledovanja ciljev posameznih razstav. Vloga Pilonove galerije kot muzejske javne službe je specifična, zato nastajajo pri organizaciji razstav stroški, ki so drugačni kot na tovrstnih prireditvah. Če bi hoteli odgovoriti na vprašanje upravičenosti posameznih stroškov, bi posegali ne vsebino posamezne razstave, oziroma njenega namena. To pa že presega naše poslanstvo.

PREGLED ZAVAROVALNIH RIZIKOV

Pri pregledu zavarovalnih rizikov so bile predložene vse police z obračuni premij za leti 2012 in 2013. Skupni znesek zavarovalnih premij se v dveh letih razlikuje le za okrog 50 €. Zato podrobno analiziram le leto 2013. Skupni znesek zavarovalnih premij v letu 2013 je 2.979,31 €.

1. Pri osnovni polici za požarno varnost (805,70 €) je celoten objekt skupaj z opremo in drobnim inventarjem zavarovan za vrednost 456.000 €, umetnine - slike pa za 500.000 € (pri čemer je premijska stopnja za slike sicer skoraj štirikrat dražja kot za objekt).

Objekt je tako glede požarne varnosti kot glede izrednih vremenskih razmer slabo varovan, posebej z upoštevanjem stanja sosednjih objektov.

2. Zavarovanje računalniške opreme na skupno zavarovalno vsoto cca 8.550 € z vključenim zavarovanjem za amortizirano vrednost in z upoštevanjem sedanjih cen novih računalnikov je občutno previsoko.

3. Ravno tako je previsoko ocenjena zavarovalna vsota za vse stroje, naprave in aparature ter mehansko opremo (skupaj 108.000 €). Po pojasnilih direktorice g. Mislejeve izhaja vrednost še iz projektov in izvedbe klima naprave (sedaj je stara več kot 10 let), ki je pa že dodobra zastarela in je neprimerna za sodobno delovanje.

4. Proti vlomu ali ropu so umetniška dela zavarovana le za 50.000 € za prvi riziko in dodatno za poškodovanje še na 50.000 €.

Težko ocenjujem realno vrednost zavarovanja – vendar je ta del zavarovalne premije skoraj polovica vseh zavarovanj skupaj (1.302 €).

5. Pri polici za splošno odgovornost s kritjem odgovornosti vseh petih delavcev in sicer za stvari 13.500 € in za osebe 45.000 € vključno z zavarovanjem za dodatne nevarnosti, ki ne izvirajo iz dejavnosti, ki je navedena v polici, ter z doplačili za zavarovanje brez soudeležbe ter za

revalorizacijo, se nikakor ne morem strinjati. Zavarovalna polica sicer stane samo 208 € , vendar takih zavarovanj v podobnih dejavnostih ne poznamo (da bi jih krila firma).

Zaključek, podan v osnutku poročila nadzornega odbora:

Pri pregledu vseh teh zavarovanj se pojavlja prepričanje, da je bilo še kako umestno povabilo Občinske uprave (18.03.2013) zavodom, javnim podjetjem in društvom k racionalizaciji na zavarovalniškem področju ter iskanjem primernega dobavitelja zavarovalnega kritja s pomočjo usposobljenih strokovnjakov.

Po podatkih, ki sem jih dobil od služb na občini iz končnega poročila (26.02.2014) o javnem naročilu za zavarovanje premoženja in odgovornosti za obdobje 2014 do 2018, je razvidno, da so vsi, ki so se na to vabilo odzvali, dosegli ugodnejše pogoje in premije.

Pilonova galerija Ajdovščina se na vabilo ni odzvala - odgovorila je le (17.06.2013), da Občina Ajdovščina pokrije le del zavarovalne premije, ki se nanaša na požarno zavarovanje stavbe, ki je občinska last - v višini 853,65 € , vsa ostala zavarovanja pa pokriva Ministrstvo za kulturo (če razmišljam malo naprej - torej se vas to ne tiče).

Vendar če razmišljam kot državljan Slovenije in davkoplačevalec, se me to še kako dotakne, pa čeprav zapravljamo le denar Ministrstva za kulturo in ne občinskega.

Predlog:

Nadzorni odbor predlaga, da se strokovno vodstvo galerije in občinska uprava vendarle sestaneta in pregledata zavarovalne posle. Najti je potrebno primerno rešitev zavarovanja premoženja in kulturne dediščine Pilonove galerije. Občutek imamo, da riziki niso primerno ocenjeni. Odškodnine ne bi v zadostni meri pokrivala nastalih škod. Vsled tega so stroški zavarovanja neupravičeni ali morda celo nepotrebni.

ODZIVNO POROČILO PILONOVE GALERIJE NA OSNUTEK POROČILA NADZORNEGA ODBORA

Vodstvo Pilonove galerije je dne 2.6.2014 Nadzornemu odboru poslalo svoj odgovor na osnutek poročila o opravljenem nadzoru v katerem odgovarja le na ugotovitve glede pregleda zavarovalnih rizikov ne pa tudi glede pregleda stroškov izvedenih razstav. V svojem odgovoru navaja, da so po prejemu osnutka poročila Nadzornega odbora temeljito pregledali zavarovalne posle galerije in ugotovili, da zavarovalne premije niso bile obračunane po realnih vrednostih zbirk, ki jih galerija hrani v svojih prostorih. Nasprotno pa se pri polici za splošno odgovornost z zavarovanjem za dodatne nevarnosti ne strinjajo, da zavarovanje ni utemeljeno, saj gre za odškodninske zahtevke, ki jih tretje osebe uveljavljajo proti zavarovancu zaradi nenadnega in presenetljivega dogodka, ki ima za posledico poškodovanje (tretjih) oseb in poškodovanje stvari – v galeriji namreč pogosto sprejemajo skupine otrok in starejših oseb. Navajajo, da je zavarovanje za splošno odgovornost hkrati tudi velikokrat pogoj za kandidiranje na evropskih razpisih. Pritrjujejo pa predlogu Nadzornega odbora, da se strokovno vodstvo galerije in občinska uprava sestaneta, pregledata zavarovalne posle in najdeta primernejšo rešitev za zavarovanje nacionalnega bogastva.

Zaključek:

Nadzorni odbor predlaga, da se vodstvo Pilonove galerije ter predstavniki občine čim prej sestanejo ter najdejo primerno in ugodnejšo rešitev zavarovanja najkasneje do zaključka leta 2014.

Pooblaščenca za nadzor:

Marjan Velikonja

Marijan Cigoj

Predsednica NO Občine Ajdovščina

Klara Remec l.r.